

OLYMPICA AB
info@olympica.se

2024-01-18

1 (20)

Dnr- SI 2023:7539

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Olympicaskolan i Hedemora kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Olympicaskolan Hedemora avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Olympicaskolan Hedemora i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan, där rektorn säkerställer att alla lärare i sin undervisning integrerar ett jämställdhetsperspektiv samt följer upp att så sker.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att lärarna har varierade metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna och att det sker med regelbundenhet.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna arbetar systematiskt för att säkerställa att skolan har ett samlat arbete kring studiero där eleverna deltar och att lärarna vidtar överenskomna åtgärder vid behov.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att samtliga lärare får tillräckliga förutsättningar att samverka i syfte att kvalitetssäkra betyg och bedömningar.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **18 december 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:7539) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Olympicaskolan Hedemora leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat, resultatet av värdegrundsarbetet liksom förutsättningar för undervisningens genomförande. Rektorn vidtar utifrån analysen utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas. Vidare leder och organiserar rektorn det pedagogiska arbetet så att lärarna ges goda förutsättningar för samverkan och kollegialt lärande med syfte att förbättra undervisningen. Rektorn ger viss ledning kring skolans jämställdhetsarbete.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten

Granskningen visar att rektorn systematiskt under läsåret följer upp och analyserar kunskapsresultat samt resultat kopplat till värdegrundsarbetet. Av granskningen framkommer att rektorn har flera olika metoder för att löpande följa upp både kunskapsresultat och att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Kunskapsresultat följs upp genom betygsresultat, omdömen, resultat från nationella prov och screeningar medan värdegrundsarbetet följs upp bland annat genom enkäter, sociogram samt genom dialog med personal och elever i olika mötesforum. Uppföljningen görs vid fyra tillfällen per år, mitt i terminen och vid terminsslut och görs av rektorn tillsammans med biträdande rektorn, lärare och elevhälsa. Utöver detta skapar sig rektorn en bild av undervisningens genomförande och förutsättningar genom lektionsbesök som rektorn själv genomför. Rektorn uppger i intervju att observationerna genomförs utifrån ett underlag som omfattar områden som rektorn anser är viktiga för att utveckla undervisningen på skolan. Efter genomförda lektionsobservationer har rektorn en dialog med och ger återkoppling till lärare kring det som framkommit i observationerna. Lärare uppger att dialogen handlar om hur lärarna bedriver sin undervisning och arbetar med värdegrunden. I intervju med

rektorn och lärare framgår att rektorn även skaffar sig en nulägesbild genom sin dagliga närvaro i verksamheten liksom genom veckovisa informationsmöten och pedagogiska möten som rektorn leder, men även via elevhälsans möten.

Av granskningen framgår att rektorn, i och med sin breda uppföljning, får ett brett underlag att utgå från i sin analys av vad som orsakar olika resultat. I analysen, som sker vid mitterminsavstämning och vid termins- och läsårsslut, involverar rektorn lärare och elevhälsan. Jämförelser görs kring skillnader och likheter avseende till exempel kön, ämne, årskurs samt över tid. Av huvudmannen inskickat underlag framkommer att lärarna i analysen utgår från ett antal frågor som exempelvis berör vilka ämnen som elever inte når målen i och vad det beror på och vilka kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier som eleverna har svårt att nå. Rektorn lämnar sedan en skriftlig återkoppling på analysen liksom föreslagna förbättringsåtgärder samt har en gemensam muntlig diskussion med varje arbetslag. Vid slutet av varje termin gör lärare också individuella utvärderingar där de analyserar sin egen undervisning i relation till olika resultat, vilket därefter delges rektorn. Rektorn uppger i intervju att vad gäller resultat från trygghets- och värdegrundsarbetet så analyseras detta vid flera tillfällen, bland annat i samband med mitterminsanalysen av arbetslagen, elevhälsan och av rektorn.

Granskningen visar vidare att rektorn, utifrån analysen av olika uppföljningsresultat, vidtar utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser bäst ska fördelas. Av inskickat underlag framkommer att det finns skolövergripande utvecklingsåtgärder som rektorn fattat beslut om, men att även varje arbetslag i samråd med rektorn tar fram egna utvecklingsåtgärder utifrån vad som framkommit av analyser. En sådan skolövergripande utvecklingsåtgärd handlar om elevernas läsutveckling. Alla stadier på skolan arbetar med läsutveckling utifrån att resultaten kring läsning blivit sämre. Varje stadie har dock egna kunskapsmål kring det, då behoven ser olika ut för olika åldrar. Effekten av det arbetet kommer att följas upp genom bland annat tester och screeningar. Varje stadie har förutom egna kunskapsmål även egna värdegrundsmål, exempelvis kring bättre studiero eller att ta ansvar för klassrumsmiljön. Av intervju med rektorn och lärare framgår att en åtgärd som vidtagits utifrån nuvarande termins mitterminsanalys är att tillsätta ytterligare en utbildad lärare i matematik i en årskurs. En annan åtgärd som rektorn vidtagit utifrån behov är att rektorn stödjer vissa lärare i undervisningen, exempelvis kring bemötande. Rektorn, lärare och elevhälsan uppger att effekter av olika typer av insatser följs upp genom diskussion och utvärdering i arbetslagen vid vissa tidpunkter men även vid de resultatanalyser som görs flera gånger per år.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på skolan med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka, både kollegialt med varandra och med elevhälsan. Det sker genom en tydlig mötesstruktur där det finns avsatta tider varje vecka för informationsmöten och pedagogiska möten i arbetslagen och möten för elevhälsan. Rektorn uppger att samverkan även sker med andra skolor inom organisationen under en heldag per år. I intervjuer med lärare framkommer att syfte och innehåll för möten är tydligt, att det finns en dagordning och att rektorn eller den biträdande rektorn styr och leder arbetet. Förutom styrda möten framhåller lärare att det dagliga mötet i det gemensamma arbetsrummet är viktigt för samverkan. Vidare visar granskningen att rektorn följer upp att lärande i kollegiet ger avtryck i undervisningen. Ett exempel på det är att skolan, utifrån nya läroplanskrav, är delaktiga i ett treårigt projekt i samarbete med en extern aktör där lärarna får möjlighet att utveckla sin kompetens kring digitalisering och programmering. Rektorn har följt upp insatsen och uppger att hen kan se resultat av projektet genom ökad kompetens hos lärare vilket fått genomslag i undervisningen. Av lärar- och elevhälsointervjun framgår att rektorn har god inblick i verksamheten och följer upp kollegialt lärande med olika metoder som lärares terminsvisa individuella utvärderingar, medarbetarsamtal, lektionsobservationer liksom löpande i arbetslagsmöten.

Av granskningen framgår att rektorn tydliggör skolans rutiner, arbets- och förhållningssätt liksom ger nyanställda en planerad introduktion. Genom de olika mötesforum som finns tydliggörs arbetsorganisation och delges information. Lärare och elevhälsa uppger i intervju att det finns rutindokument som personalhandbok och handlingsplaner att ta del av. Det finns även en kalender och ett årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet vilket bidrar till tydlighet. I intervju med rektorn framkommer att nyanställda och obehöriga lärare får stöd av rektorn och att arbetslagen har ansvar för introduktionen av nya kollegor. Rektorn beskriver att hen introducerar obehöriga lärare till läroplanen och till bedömningsstöd. Några nyanställda lärare beskriver i intervju att de upplevde introduktionen som tydlig och att det finns ett öppet klimat på skolan där kollegor stödjer varandra. Av lärarintervju framgår att rektorn tar reda på lärares behov av kompetensutveckling genom lärares individuella utvärderingar. Rektorn säger också att lärarna på medarbetarsamtalet kan lyfta behov av att kompetensutveckling. Ett exempel på kompetensutveckling som sker för tillfället är att det finns lärare på skolan som deltar i vidareutbildning av lärare, VAL, i syfte att bli behöriga.

Rektorn leder i begränsad utsträckning ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Även om rektorn i sin uppföljning jämför kunskapsresultat och vissa trygghetsresultat mellan flickor och pojkar som sedan analyseras och diskuteras vid exempelvis mitterminsuppföljning, så ligger rektorns, elevhälsans och lärarnas fokus mer på individnivå. Rektorn uppger också i intervju att trivselenkäter och händelserapporter inte analyseras utifrån kön och det framkommer att rektorn inte heller specifikt följer upp lärarnas jämställdhetsarbete. Rektorn uppger dock i intervju att alla på skolan arbetar utifrån skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling där jämställdhet är en del. Det pågår också en kollegial utbildning kring sexualitet, samtycke och relationer som omfattar frågor kring jämställdhet. Vidare finns inslag av jämställdhetsarbete i skolans värdegrundsarbete som bedrivs av kuratorn och av lärare, och i undervisningen. Lärare och elevhälsan uppger att lärare exempelvis använder metoder för att fördela ordet likvärdigt, att jämställdhet ingår i kursplanen för olika ämnen och att jämställdhetsfrågan är en viktig del av det dagliga arbetet. Det framkommer dock av granskningen att arbetet sker mer utifrån vad enskilda lärare planerar eller fångar upp snarare än att rektorn har tagit fram en gemensam strategi för hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas. Lärare uppger i intervju att det finns vissa klasser där pojkar tar plats på andra elevers bekostnad och hörs och syns mer, men att lärare arbetar med det. I en årskurs där det funnits skillnader i upplevd trygghet mellan flickor och pojkar uppger rektorn att skolan gjort insatser såsom samtal med elever och vårdnadshavare. Flera elever uttrycker i intervju att de har en upplevelse av att elever bemöts olika beroende på kön samt att det oftare är pojkar som hörs och syns mer i skolan vilket kan bidra till en känsla av otrygghet för andra.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan, där rektorn säkerställer att alla lärare i sin undervisning integrerar ett jämställdhetsperspektiv samt följer upp att så sker.

Granskningen visar att rektorn inte leder ett strategiskt jämställdhetsarbete, även om vissa insatser görs, såsom uppföljning av kunskapsresultat uppdelat på kön samt värdegrundsarbete och inslag i undervisningen som inkluderar jämställdhetsfrågan. Skolan har ett ansvar för att motverka stereotypa uppfattningar av vad som anses vara

kvinnligt och manligt och som kan begränsa elevernas lärande, val och personliga utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar ett strategiskt jämställdhetsarbete och tydliggör för all personal hur det arbetet är organiserat och hur det ska bedrivas. Rektorn kan med fördel följa upp och analysera på vilket sätt och i vilken utsträckning som ett jämställdhetsarbete genomsyrar utbildningen. Utifrån vad uppföljning och analys visar kan rektorn sedan fatta beslut om åtgärder som bidrar till elevernas möjligheter att lära och utvecklas oavsett könstillhörighet. Genom att rektorn tar fram specifika insatser för ett jämställdhetsarbete kan rektorn också följa upp och se effekten av ett sådant. I det strategiska jämställdhetsarbetet ingår exempelvis att se över vilka resultat som ska följas upp och analyseras utifrån ett könsperspektiv för att kunna upptäcka eventuella skillnader utifrån kön, analysera resultaten och besluta om relevanta utvecklingsåtgärder. Vidare behöver rektorn säkerställa att det finns en medvetenhet bland samtlig personal om hur normativa föreställningar om flickor och pojkar riskerar att begränsa elever i deras lärande, framtida val och utveckling och skolans roll i att motverka detta. Detta kan exempelvis göras genom ytterligare kompetenshöjande insatser kring jämställdhetsfrågor och jämställdhetsarbete i skolan.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att eleverna ges en till stor del strukturerad och varierad undervisning samt ett aktivt lärarstöd. Skolan arbetar för att stimulera eleverna i undervisningen liksom med insatser för att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov. Eleverna ges möjlighet till reflektion och strategier för sitt eget lärande men lärarna ger endast delvis eleverna möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Undervisningen är till stor del strukturerad och varierad med aktivt lärarstöd

Av granskningen framkommer att de flesta lärare använder sig av en lektionsstruktur anpassad efter aktuell elevgrupp, där arbetsgången tydliggörs för eleverna. Lärare uppger i intervju att det finns en struktur som lärare ska utgå från när de planerar en lektion, bland annat ska lärare skriva lektionens upplägg på tavlan liksom tid och mål för lektionen. Det framkommer att lärare gör olika och att det är olika arbetssätt på högstadiet jämfört med låg- och mellanstadiet, bland annat kring lektionsstruktur. Exempelvis inkluderar lärare på låg- och mellanstadiet en startuppgift till lektionen kopplat till syftet. Av observationer framkommer att lärarna talar med eleverna om strukturen eller upplägget vid lektionsstart och lektionen följer sedan ett logiskt flöde med någon typ av avslut. Vid några av de observerade lektionerna beskrivs inte syfte eller mål för eleverna på ett tydligt sätt. Både lärare och elever uppger i intervju att syfte eller mål inte alltid tydliggörs vid varje lektion utan istället vid starten av ett arbetsområde. Vid cirka hälften av lektionerna var avslutet sammanfattande genom att lärarna sammanfattade innehållet och utvärderade lektionen tillsammans med eleverna eller lät eleverna reflektera kring det som de lärt sig.

Granskningen visar att eleverna ges ett aktivt lärarstöd och att lärarna till stor del bedriver en varierad undervisning bestående av olika arbetssätt och arbetsformer. Under de observerade lektionerna får eleverna hjälp av lärarna att komma igång med sitt arbete och stöd i att genomföra arbetsuppgifter, vilket bidrar till att de flesta eleverna bibehåller fokus på skolarbetet. Elever bekräftar i intervju att de får stöd och hjälp av lärarna så att de kommer vidare i arbetet. Av observationer liksom av intervju med lärare och elever framkommer att undervisningen till stor del består av olika typer av uppgifter och aktiviteter så att det blir en variation och balans. Lärare växlar arbetsformer och arbetssätt såsom arbete i grupp, individuellt, analogt, digitalt, tematiskt eller genom lektioner utomhus. Lärare uppger även i intervju att byte av moment under lektioner är ett sätt att få eleverna att bibehålla fokus. Vid ett par av de observerade lektionerna pågår dock samma aktivitet under en längre tid och några elever uppger i intervju att det är olika mellan lärare om de varierar arbetssätt.

Lärarna arbetar för att stimulera och utmana eleverna i undervisningen

Granskningen visar att lärarna arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation och att lärare har höga förväntningar på eleverna. I observationer framkommer att lärarna bekräftar och förstärker eleverna positivt genom exempelvis verbal uppmuntran och beröm men även genom formativ återkoppling som leder elever framåt. Lärare uppger i intervju att de försöker stärka elevernas självförtroende och motivation exempelvis genom att lyfta framgångar för eleverna, ge konstruktiv återkoppling men även knyta an till elevernas intresse i undervisningen. Det kan

exempelvis handla om att eleverna har intresse för programmering och att lärare därför väljer ett temaarbete kring det. Elevhälsan uppger i intervju att de vid behov har stödjande och motiverande samtal med elever där de ger positiv förstärkning. Vidare uppger de att lärare generellt har högt ställda förväntningar på eleverna men att det kan uttryckas olika. Av Skolinspektionens skolenkät 2023¹ framgår att en stor andel av eleverna i årskurs fem tycker att lärarna får dem att tro på sig själva och att lärare ibland eller ofta får dem att bli intresserade av skolarbetet. Dock svarar en lägre andel av eleverna i årskurs åtta positivt på dessa frågor. Av intervju med eleverna i de högre årskurserna framkommer också att de tycker att det varierar mellan lärare hur mycket de stöttar och uppmuntrar.

Granskningen visar att lärarna anpassar undervisningens innehåll och arbetssätt till elevgruppen. Av lektionsobservationer och intervjuer med lärare, rektorn och elevhälsan framgår att lärarna arbetar med en undervisning där elever arbetar mot samma mål men på olika sätt. Undervisningen anpassas därigenom för såväl elever i behov av stöd som för elever i behov av ytterligare utmaningar. Lärare uppger i intervju att de exempelvis anpassar genom arbete i mindre grupper, med anpassat material, placeringar, digitala hjälpmedel, inlästa läromedel och att lärare kan dela upp prov i mindre delar. Elevhälsan uppger i intervju att de är stödjande och ger råd till lärare i arbetet med anpassningar och har pedagogisk handledning för klasslärare i årskurs ett till fem. De elever som går snabbt fram i sin kunskapsutveckling får utmaningar genom exempelvis svårare material eller material för högre årskurser. Rektorn säger att lärarna har pratat om att utmana de elever som behöver utmanas och att det finns en del fördjupningsböcker och tankenötter för det syftet. Elever uppger dock i intervju att det inte är så i alla ämnen.

Eleverna reflekterar kring sitt lärande och är till viss del delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Granskningen visar att eleverna ges strategier för att lära och möjlighet till reflektion över sin läroprocess, vilket möjliggör för eleverna att ta ansvar över sitt eget lärande. På de observerade lektionerna finns det flera inslag som uppmuntrar eleverna till att reflektera, bland annat inom ramen för samhällsorienterande ämnen och engelska där lärarna ställde öppna, reflekterande frågor kring händelser under andra världskriget men även traditioner i andra länder. Av lärarintervju framgår att reflektion kring lärande sker både i samband med lektioner, ett större arbetsområde eller i samband med utvecklingssamtal. Någon lärare använder sig av en reflektionsbok och låter eleverna reflektera kring sin läroprocess. Vidare ges eleverna i undervisningen

¹ Skolinspektionen, 2023. Skolenkäten, resultat för elever, våren 2023. Enkätresultaten finns på Skolverkets webbplats.

strategier för sitt eget lärande. Lärare och elevhälsan uppger i intervju att de på skolan pratar studieteknik och olika metoder att lära med eleverna så att eleverna får syn på hur de lär sig på bästa sätt. På mellan- och högstadiet genomförs under en viss period under läsåret ett arbete kring studieteknik där eleverna ser filmer, diskuterar och reflekterar kring hur de befäster sin kunskap.

Granskningen visar att eleverna till viss del är med i planering och utvärdering av undervisningen. Av rektorsintervjun framkommer att eleverna inte i så stor utsträckning är delaktiga i planeringen av undervisningen, men att lärare väger in elevernas intresse. Även i lärarintervju framkommer att lärare tar reda på vad eleverna är intresserade av och tar med det i planeringen men att eleverna i övrigt inte är så delaktiga kring planering. Någon lärare arbetar med metoden "VÖL", vet, önskar veta, lärt mig och gör på så sätt eleverna delaktiga. En del lärare låter elever välja arbetssätt eller redovisningsform. Vad gäller elevernas delaktighet i utvärdering av undervisningen så framgår det av lärarintervjun att lärare använder olika metoder, som utträdesbiljetter, tumme upp och ner och att vissa lärare gör ämnesvisa utvärderingar. Någon lärare säger dock att förutsättningarna att göra utvärderingar skiljer sig mellan lärare, beroende bland annat på klasstorlek och i Skolinspektionens skolenkät 2023² skattar lärarna frågan om elevinflytande lägre än riket i genomsnitt. Det framkommer av elevhälsointervjun att det kan vara så att elever som hörs mer också får mer inflytande än andra. Vidare framkommer av elevintervjun att eleverna kan få vara med och tycka till om undervisningen, till exempel kring prov, men flera elever upplever inte att de är med och utvärderar undervisningen. Av elevintervjun med elever i högre årskurser framkom en otydlighet kring organiseringen av klass- och elevråd och att elever inte får återkoppling från elevrådets beslut.

Granskningen visar att elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen inte sker med regelbundenhet, att metoderna är något enformiga och att det är beroende på lärare och ämne. Av inskickat underlag framkommer också att ett av skolans utvecklingsområden, som handlar om utveckling av undervisningen, omfattar elevers delaktighet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

² Skolinspektionen, 2023. Skolenkäten, resultat för elever, våren 2023. Enkätresultaten finns på Skolverkets webbplats.

- Att rektorn säkerställer att lärarna har varierade metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna och att det sker med regelbundenhet.

Granskningen visar att lärarna endast delvis ger eleverna möjlighet till inflytande och delaktighet. Delaktighet och inflytande är viktiga delar av skolans demokratiska uppdrag och kan stärka elevernas motivation för skolarbetet och ge dem kunskaper som kommer till nytta genom hela livet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna kartlägger vad som görs idag i fråga om elevers delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen. Därefter kan man ta fram metoder för att löpande och systematiskt låta eleverna bli delaktiga i planering och utvärdering. Det kan omfatta såväl enskilda lektioner som längre arbetsområden utifrån ämne och elevernas mognad och ålder. Med utgångspunkt i vad exempelvis utvärderingar av undervisningen visar, har lärare sedan möjlighet att vidareutveckla sin undervisning exempelvis kring struktur, variation och anpassningar. Arbetet ligger också i linje med ett av skolans utvecklingsområden, som handlar om utveckling av undervisningen och omfattar elevers delaktighet. Rektorn behöver försäkra sig om att alla lärare deltar i ovan nämnda utvecklingsarbete, att det som beslutats implementeras i undervisningen och att utvärdering görs med syfte att säkerställa att det gemensamma arbetet fått effekt.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det på skolan finns ett medvetet arbete för att skapa trygghet. Skolan arbetar även med att skapa en studiemiljö som präglas av studiero men arbetet är endast delvis samlat och har inte gett tillräcklig effekt i alla klassrum.

Det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan

Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan som bygger på analys av trygghetsresultat och där personalen har ett gemensamt förhållningssätt. Elevernas upplevelse av trygghet följs upp bland annat genom skolans trivselenkät som genomförs två gånger per läsår. Enkäten följs upp och analyseras av rektorn tillsammans med personalgruppen på skolan, dock inte sammanställt utifrån perspektivet kön. Elevernas trygghet följs också upp och analyseras via terminsvisa sociogram i alla klasser, utvecklingssamtal och hälsosamtal. Åtgärder för trygghet som vidtagits på skolan utifrån vad som framkommit i analyser av trygghetsresultat är exempelvis att skolan tillsatt extra personal för att följa eleverna upp till en viss ålder till slöjdsal och idrottshall. Tidigare har det varit konflikter på vägen till dessa lokaler men konflikterna har nu enligt lärare minskat. Ytterligare exempel på åtgärd för att öka tryggheten är att vuxennärvaron stärkts på raster på vissa platser som identifierats som otrygga.

Rektorn, lärare och elevhälsa beskriver i intervju att det finns ett gemensamt förhållningssätt kring trygghetsarbetet och att det är något som diskuteras i olika mötesforum och på studiedagar. Kuratorn och lärare har i uppdrag att arbeta förebyggande med värdegrundsarbete och lektioner genomförs på det temat en dag i veckan, exempelvis kring trygghet på nätet. Vidare uppger lärare att det är en liten, familjär skola där eleverna är trygga och att de arbetar relationsskapande och är nära eleverna, exempelvis via uppdraget som rastvakter. Eventuella incidenter tas om hand direkt och det framkommer ett synsätt på skolan som innebär att all personal agerar vid behov, "alla elever är allas". Elevhälsan säger i intervju att samarbetet med externa aktörer såsom ungdomsstödjare i kommunen också är en viktig del i att skapa relationer till eleverna och förebygga otrygghet. Att tryggheten är god framkommer även i Skolinspektionens skolenkät 2023³ där eleverna på skolan skattar tryggheten högre jämfört med eleverna på andra medverkande skolenheter. Eleverna uppger i intervju att de känner sig trygga på skolan och att de får hjälp av en vuxen om de behöver det. Några elever säger dock att de inte tror att alla elever känner sig lika trygga och att det finns lärare som inte alltid agerar vid behov.

Det finns till viss del ett samlat arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det delvis finns ett samlat arbete med att skapa studiero på skolan som eleverna deltar i. Elevernas upplevelse av studiero följs upp och analyseras bland annat via trivselenkäterna och utvecklingssamtalet men även på elevhälsans

³ Skolinspektionen, 2023. Skolenkäten, resultat för elever, våren 2023. Enkätresultaten finns på Skolverkets webbplats.

möten där rektorn deltar. Studieron diskuteras med eleverna på mentorstiden och ibland även på de veckovisa värdegrundslektionerna. Av inskickat underlag framkommer att rektorn vidtagit åtgärder för att förbättra trygghet och studiero i olika klasser, exempelvis tillsatt resurser eller erfarna lärare i vissa grupper och ändrat klassammansättningar. I en klass där studieron är sämre har rektorn exempelvis tillsatt en resurs och klassen får en del av sin undervisning i halvklass. Av rektorsintervjun framgår att det i stort sett råder samsyn kring studieroarbetet på skolan, men att lärare kan göra olika i sina respektive klassrum. Även lärare beskriver att det finns en olikhet i studieroarbetet på olika stadier men att det finns övergripande gemensamma strategier som exempelvis lektionsstrukturen, trivselregler och fasta placeringar.

Granskningen visar att arbetet med studiero endast delvis gett önskad effekt och att lärare till viss del agerar olika. Av intervjuer med elevhälsa, lärare och elever framgår att studieron på skolan varierar beroende på vilken lärare som undervisar och beroende på elevgrupp, men att det främst är i högre årskurserna som studieron är sämre. Det finns även en olikhet i hur lärare agerar för att skapa och upprätthålla studiero. Av inskickat underlag framkommer exempelvis att en åtgärdstrappa används, men att personalen behöver utvecklas i att göra lika och vara konsekventa. Elever uppger i intervju att studieron är varierande och elever i de högre årskurserna beskriver att studieron kan vara dålig. Vidare beskriver eleverna att vissa lärare inte säger till ordentligt medan andra är tydliga med regler. Det framkommer också att vissa elever inte känner delaktighet i arbetet kring studiero. Exempelvis är det otydligt i vilken utsträckning som eleverna är delaktiga i framtagandet av klassrums- och trivselregler. På de observerade lektionerna var dock studieron överlag god och lärarna vidtog olika typer av åtgärder för att bibehålla studieron. Det framgår dock av granskningen att skolan, trots gemensam lektionsstruktur, trivselregler och olika åtgärder alltjämt har utmaningar med studieron.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna arbetar systematiskt för att säkerställa att skolan har ett samlat arbete kring studiero där eleverna deltar och att lärarna vidtar överenskomna åtgärder vid behov.

Granskningen visar att det till viss del finns ett samlat arbete på skolan kring att skapa studiero och att rektorn vidtagit olika typer av åtgärder utifrån behov. Det framgår dock att skolan alltjämt har utmaningar med studiero, vilket riskerar att negativt påverka elevernas möjlighet till kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därför att skolan som helhet utvecklar ett mer samlat arbete och gemensamt förhållningssätt kring att skapa och upprätthålla studiero i samtliga klasser och utifrån elevers behov. Rektorn behöver säkerställa att arbetet är väl förankrat hos lärarna och att alla lärare har kunskap om hur de kan möta elever som inte följer de regler som överenskommits eller är i behov av andra stödåtgärder. Arbetet med att skapa studiero utifrån elevgruppens behov kan exempelvis handla om hur lärarna ska agera både förebyggande och åtgärdande. För att ytterligare motivera eleverna att ta ansvar för sitt lärande kan eleverna bli mer delaktiga i arbetet kring studiero, exempelvis i någon typ av fokusgrupp. Elevdelaktighet kan påverka omotiverade elever i positiv riktning och skapa ökat engagemang. En viktig del i studieroarbetet är också att rektorn följer upp och analyserar hur väl överenskomna strategier fungerar för sitt syfte samt följer upp i vilken grad de tillämpas och efterföljs.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn följer upp och analyserar omdömen och betyg för att identifiera eventuella behov av åtgärder för att öka likvärdigheten. Rektorn ger till viss del lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i bedömning, omdömen och betygssättning.

Rektorn analyserar skillnader i omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn analyserar skillnader och avvikelser i omdömen och betyg i syfte att säkerställa likvärdighet. Lärare beskriver i intervju att rektorn är noggrann med att följa upp och analysera omdömen och betyg tillsammans med dem. Exempelvis jämförs flickors och pojkars resultat liksom resultat i olika ämnen. Rektorn uppger också i intervju att hen analyserar avvikelser och skillnader mellan klasser och att hen även gör jämförelser av resultat från de nationella proven och betygen tillsammans med lärarna i arbetslagen. Resultaten studeras även över tid. Läsåret 2021/2022 fanns det stora avvikelser mellan nationella prov och slutbetyg i ämnena matematik och svenska, något som lärare uppger att den dåvarande rektorn uppmärksammade och förde diskussioner med lärarna kring. Det framkom rimliga förklaringar till avvikelserna. Rektorn uppger att det inte framkommit några stora

avvikelser i den senaste analysen. Vid något enstaka tillfälle har rektorn sett avvikelser i betygssättningen som diskuterats med lärare, som då hade en rimlig förklaring till bedömningen.

Rektorn säkerställer till viss del att kvalitetssäkring sker av bedömning, omdömen och betyg

Av granskningen framgår att rektorn till viss del säkerställer att kvalitetssäkring sker av bedömning, omdömen och betyg. Av granskningen framkommer att lärarna på arbetslagens möten vid vissa tillfällen har bedömning och betygssättning på agendan. Rektorn uppger i intervju att hen är med vid dessa tillfällen och att diskussioner förs exempelvis kring hur tyngdpunkten ska ligga i bedömningen i olika ämnen. Vissa lärare uppger dock i intervju att den tid som finns för samverkan kring bedömning, omdömen och betyg skulle behöva utökas. Av intervju med såväl rektorn som lärare framgår även att det finns lärare på skolan som inte har någon ämneskollega att sambedöma tillsammans med och att det heller inte sker någon sambedömning med någon annan skola. Rektorn uppger också i intervju att ett kommande utvecklingsområde är att införa ämneskonferenser för att lärare bättre ska kunna hjälpas åt kring bedömning, omdömen och betyg. Dock får lärare stöd av elevhälsan i bedömningsfrågor och mer erfarna, behöriga lärare ombeds av rektorn stödja andra mer oerfarna eller obehöriga lärare. Även rektorn ger obehöriga och oerfarna lärare stöd, exempelvis genom att rektorn går igenom läroplanen och bedömningsstöd. Det framkommer även av granskningen att lärare på alla stadier sambedömer nationella prov. I intervju med lärare och rektorn framgår att lärare har ett brett underlag för bedömning som utgörs av till exempel underlag från elevernas arbete på lektioner, screeningar, tester, bedömningsstöd och nationella prov.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att samtliga lärare får tillräckliga förutsättningar att samverka i syfte att kvalitetssäkra bedömningar, omdömen och betyg.

Granskningen visar att rektorn till viss del säkerställer att kvalitetssäkring sker av bedömningar, omdömen och betyg, till exempel via arbetslagen och diskussioner som förs där. Dock framkommer att lärare behöver utökade möjligheter för samverkan i syfte att säkerställa likvärdighet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar arbetet med likvärdig bedömning och betygssättning genom att se över de förutsättningar lärarna har för att kvalitetssäkra sina bedömningar, omdömen och betygssättning samt vilka metoder

lärarna använder för detta arbete. Rektorn behöver försäkra sig om att en systematisk samverkan kring bedömning sker och följa upp det arbetet på alla stadier. I samverkan ingår att skapa samsyn och förtrolighet med styrdokumentet som gör att lärarna ökar sin bedömarkompetens men även exempelvis diskussioner kring utformningen av olika bedömningsituationer och bedömning av elevers arbeten. Rektorn kan ta ansvar för att planera arbetet, delta i möten då lärare diskuterar bedömning, ge tydliga instruktioner till eventuella samtalsledare liksom följa upp arbetet. Det är också viktigt att rektorn säkerställer att alla lärare ingår i relevanta forum och har möjlighet till samverkan och att obehöriga och nyanställda ges tillräckligt med stöd. Arbetet kan med fördel ta avstamp i redan påtänkta insatser så som ämneskonferenser. Rektorn kan också ordna möjligheter till kompetensutveckling för lärare kring bedömning och betygsättning liksom extern samverkan med lärare från andra skolor.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Sara Carlsson, enhetschef.

I den slutliga handläggningen av ärendet har Åsa Pleiner, utredare (föredragande) och Carl Bexell, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 12-13 december 2023. Besöket genomfördes av utredarna Åsa Pleiner och Carl Bexell.

Olympicaskolan Hedemora är en skola med förskoleklass samt grundskola med årskurserna 1-9. Huvudman för skolan är Olympica AB. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök totalt 262 elever. Förskoleklassen omfattas inte av granskningen.